

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 80. An declarationes Cardinalium, regulæ Cancellariæ, decisiones Rotæ
habeant vim legis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

§. III. Consuetudo habet vim, non tantum interpretandi, sed etiam abrogandi legem, uti habetur §. penult. Instit. de jur. natur. & L., de quibus. 33. in fin., ff. de Legibus: etiam generalem, si consuetudo sit generalis, specialem verò, si consuetudo sit specialis, *Glos. in cit. §. penult. L. Venditor, ff. communia prædiorum*, probantque pluribus *Suar. c. 17. & seqq. Lessius de just. l. 2. c. 6. d. 14.*: quòd intelligi debet tantum de lege humana, non autem divina vel naturali, §. *sed naturalia*, Instit. de jure naturæ. Ratio est, quia lex naturæ est necessaria & in se indispensabilis; Deus autem, quia in suis legibus non ita communicat nobiscum, quod semel posuit, stabiliter vult; è contrà homines videntes communitatem contravenire suæ legi, censentur potius velle carere bono particulari per suam legem intento, quàm exponere tot transgressionibus, etiam contra Deum. Quòd si lex aliqua improbet etiam omnem consequentem consuetudinem, nulla valebit consuetudinis præscriptio, nisi circumstantiæ ita varientur, ut nihilominus censeatur Superior consentire, *Illf. n. 71.*, qui d. 3. n. 8. rectè notat, id, quod per consuetudinem est introductum, non venire in odiosis nomine privilegii, hinc non revocari revocatis privilegiis.

§. IV. Consuetudo non extenditur de loco ad locum, nec de persona ad personam, nec de casu ad casum, uti rectè *Luca d. 29. n. 23. & d. 30. n. 12.* Nec vim habet ex actibus ex metu vel vi frequentatis, aut etiam ex errore, quòd esset lex, uti rectè *Illf. d. 2. n. 67.*

Q. 80. *An declarationes Cardinalium, Regula Cancellaria, decisiones Rota habeant vim legis. R.*

§. I. *Salas & alii undecim apud Dianam p. 1. tr. 10. R. 29.* absolutè dicunt declarationes Cardinali-

um habere vim legis, quia hi decernunt tanquam potestatem habentes à Papa; docentque *Garcias, Lambert. Farin. Barb. Piaces. Fagn. & alii teste Gob.* in Exp. tr. 3. n. 604. ejusmodi declarationes datas pro casibus singularibus debere extendi ad omnes similes, quia similitum est similis ratio & causa, foretque infinitum pro singulis casibus singulas velle declarationes. E contra *Ledesm. Bonac. Pontius* aliique cum *Sanch.* de matrim. l. 8 d. 2. n. 10. & *Loth.* tr. 2. a. 10. *Delbene* de Imm. Eccl. c. 14. d. 5. f. 2. Item alii apud *Dianam* p. 11. tr. 2. R. 42. negant habere vim legis, quia quamvis Cardinales illi potestatem à Papa habeant, non ideo habent ejus infallibilitatem vel auctoritatem. Sed videtur distinguendum, si enim declarationes illas Papa examinarit, approbarit & promulgari fecerit, habent vim legis, quia re ipsa censendæ sunt immediatè exire à Papa, uti colligitur ex *Carden.* in 2. crisi d. I. n. 98. & seqq., & diximus n. 215. & seqq., putantque aliqui cum *Gob.* contra alios, non requiri aliam promulgationem, nisi famam publicam & certam à principio authentico derivatam: *Engels* tamen & *Hurt.* apud *dianam* suprà rectè requirunt sequentes condiciones, 1. Ut à Papa sint approbatæ, 2. Ut sint à Præfecto congregationis. sigillo munitæ, rite subscriptæ & communicatæ: 3. Ut purè declarent & non extendant se ultra significationem verborum 4. Ut sint publicè notæ. Quod si factæ sint à solis Cardinalibus Papâ specialiter non consulto nec mandante, quamvis magnæ sint auctoritatis, tamen probabilius est non habere vim legis, tum enim tantum videntur esse doctrinales; multo minus obligant, si non sint authentice subsignatæ à Congregatione, vel non munitæ sigillo, vel non rite communicatæ; vide dicta n. 218. & seqq. Item *Dianam* in summa, V. *declarationes Cardinalium, Fagnanum*

Vide n. 215.

gnanum in I. Decret. Cap. quoniam, de Constit. à n.

6. Delbene suprâ.

§. II. *Lesius* in Auct. V. *beneficium* cas. 3. docet 575
Regulas Cancellariæ Romanæ tantum esse pro di-
rectione illius Curia, & non obligare alibi, cum non
sint promulgatæ: ex quo inferunt *Valer. & Diana*
R. 43., si Episcopus intra 20. dies ante mortem do-
narit inter vivos, quamvis donatio illa per Regulas
Cancellariæ & in foro externo præsumatur facta
mortis causâ in fraudem Cameræ Apostolicæ, tamen
esse validam, & illum, cui donatum erit, posse tace-
re; idem videntur tenere *Decius, Mandos.* & alii, sed
rectè contradicunt *Sarn. Gomes. Az. Chok. Lenz* p.
2. q. 540. & p. 3. q. 337. n. 3., praxis enim probat te-
nere ubique, saltem illas regulas, quarum materia est
communis & non restricta ad Romanam curiam.

§. III. *Luca* de benef. d. 29. n. 25. rectè docet 576
decisiones Rotæ Romanæ non posse semper esse re-
gulam pro faciendis alibi similibus decisionibus, vi-
dendum enim est, an prodierint utrâque parte suffi-
cienter informante, an non fuerint sæpe revocatæ vel
limitatæ &c.; & quia ad hoc non attenditur, notat
d. 91. n. 9. sæpe secundum illas dari resolutiones ma-
lè fundatas: & universaliter docet *Lexana* apud *Gob.*
n. 609. decisiones Rotales esse minoris auctoritatis
quàm declarationes Cardinalium etiam non appro-
batas à Papa; & reipsa quandoque prodeunt con-
trariæ invicem.

Q. 81. *An peccet, qui agit contra legem nec-* 577
dum debite promulgatam. R. Negativè, & patet ex
dictis n. 274., hinc si *Cajus* interfuerit Senatui, in
quo lex, v. g. de non emendo vino Gallico, hodie est
scripta & approbata, cras autem erat promulganda,
licet per negligentiam promulgatio in aliud tempus
differatur contra expressum mandatum Senatûs, ta-
men